

Ese de două ori in septemana: Joi-a si Do-
minec'a; éra candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei séu de patru ori
in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:

pe anu intregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 fl. v. a.
„ patrariu 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:

pe anu intregu 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun-
dinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune
Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa
si corespondintiele, ce privescu Redactiunea,
administratiunea séu speditiunea; câte vor fi
nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime
nu se vor publica.

—XOX—

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de in-
teresu privata — se raspunda câte 7. cr. de
linia; repetiri se facu cu pretiu scadiutu.
Pretulu timbrului câte 80 cr. pentru una data
se antecipa.

Pesta, in 30 augustu n. 1871.

In sedinti'a din 28 aug. a adunarii
natiunali din Versalia s'a prezentatu
proieptulu pentru prolongirea puterii
essecutive si respective denumirea lui
Thiers de presiedinte alu republicei
francese. Thiers prin fulminantulu seu
discursu ce-lu rosti in caus'a dissolverii
gardei natiunali, apoi prin amenintiarea
cu demisiunarea sa, a produsu efectulu
doritu si nu mai sufere indoieala ca pro-
ieptulu lui Rivet — atatu de ori amin-
titu la acestu locu — ilu va primi in
essentia si o mare parte din partid'a
drepta, adeca a monarchistiloru. Pro-
ieptulu lui Rivet in sa modificatu in-
tru cãtuva in sectiuni, astfelu, ca Thiers
se va denumi de presiedinte alu republi-
cei numai pre timpulu cãtu va dura
adunarea natiunala, deci nu pre *trei ani*
cum suna testulu originalu alu proieptu-
lului. Mai departe se dice ca cabinetulu
denumitu de Thiers, alu carui presiedinte
va fi elu — este respunsabilu. Dupa
informatiunile mai noue in sa Thiers n'ar
fi multiamitu cu acasta modificatiune,
elu doresce ca proieptulu lui Rivet sè se
primésca din cuventu in cuventu si este
sperantia ca i se va implini p'fa sa do-
rintia. Ministrulu de justitia Dufaure
a propusu a se adauge la consideratiunile
proieptului si serviciale ce Thiers in
decursu de diumetate de anu le a oferitu
tierii. Acasta propunere a produsu unu
sgomotu in Camera si — póte ca din
acasta cauza s'a amenatu *debaterea* pre
astadi 30 aug.

Despre proieptulu lui Gambetta
pentru dissolverea Adunarii natiunali
ce-lu va presentá aceasteia, vomu vorbi
in prula viitoriu. Acuma amintimu nu-
mai ca proieptulu acestui mare patriotu
francesu este — precum dice densulu —
unu remediulu radicalu pentru Francia.

Miscarile electorali din Cislaitania
iéu din ce in ce proportiuni totu mai
mari. Alaltieri, in 28. aug., se publi-
cara doue programe din partea slove-
niloru si a moraviloru. Dupa cea d'an-
tãiu reulu de pan'acuma a fostu ca
slavii au fostu despoiatu de tóte is-
vórale desvoltarii spirituali si ca isvo-
rale de ajutoriu ale tierii s'an intrebuin-
tiatu numai pentru institutele de inveti-
amentu germane. Program'a moraviloru
inca suna astfelu si pretinde sistarea su-
prematiei nemtiloru. Essenti'a ambeloru
programe este sustinerea Austriei in
care slovacii traiescu de seculi de ani,
dar pretindu si sustinerea natiunalita-
tei loru si spre acestu scopu: modificarea
constitutiunei din decemvre — pre ba-
sa federalistica, astfelu, ca dietele pro-
vinciali sè aiba votu decidetoriu in tóte
cauzele, cu exceptiunea celor ce prive-
scu strictu intrég'a tíera. —

Miscarile socialu-democratice din
Germania facu multa ingrigire guvernulu
nemtiescu si incepe a oprí adunarile
socialu-democratice sub cuventulu ca in
acastea se iéu decisiuni, prin cari este
periclitata unitatea statului si in speci-
alu monarchi'a. Daca e sè sinceru poteriu-
culu guvernulu nemtiescu, marturisésca ca
numai monarchi'a si nu unitatea si ta-
ri'a statului este periclitata, cãci princi-
piale socialu-democratice sunt princi-
piale dupa cari are sè fia statulu ca atare
constituitu, daca e sè corespunda naturei,
ideiei si essentiei *sale*.

Aici la noi a casa prelatii si episco-
pii infalibilisti facu multu sgomotu prin
publicarea dogmei de infalabilitate. Pres-

s'a ungrésca — cu exceptiunea iesui-
ticulu „Magyar Állam“ — este inver-
siunata contra ministrulu de culte si in-
vetiamentu Pauler pentru indulgentia
lui facia cu acei eppi infalibilisti. Press'a
guvernamentalá, desi indignata pentru
publicarea fatalu dogme, totu se nisue-
scu a aperá atitudinea guvernulu facia
cu procedera eppiloru catolici, ér cea opo-
sitiunala arunca insulte preste insulte a
sup'ra bietulu ministru, — ba unu corifeu
a magiaroniloru opositionali va sè-lu
acusa la dieta. Cum vine deci ca, desi
amendoue secte de magiari constituti-
nali, guvernamentalii intocmai ca opo-
sitiunali sunt indignati si inversiunati
pentru publicarea spurcatei dogme de
infalibilitate, totusi press'a guvernamen-
tala scusa, ér cea opositionala condamna
portarea guvernulu si a nume a minist-
trulu de culte facia de insolentia in-
falibilistiloru? La acasta importanta
intrebare vomu raspunde in nrulu viitoriu.

Iubileulu de 25 de ani alu parin- telui Metropolitu Andreiu Br. de Siaguna.

Sórtea in care a trãitu natiunea nó-
stra de la descalecarea ei pe teritoriulu ve-
chiei Dacie, din timpu in timpu a devenitu
totu mai trista asia incãtu jugulu strainu
ne amenintiá cu sugrumarea totala. Chi-
nurile ce s'au pusu pe poporulu romanu,
adese l'au adusu in pusetiune de despe-
rare care s'a si esprimatu in cele mai furi-
bunde moduri. Aceste expresiuni din par-
tea unui poporu parasitu de tóta lumea,
apesatu, chinuitu si peste totu tractatu
precum nu se cuvine siintiei omenesci,
aceste expresiuni essecutate nu prin
sciintia séu arta, asia dara nu prin intielig-
intia crescuta, ci numai prin puterea
naturala, atãtu spiretualá cãtu si fisica, a
poporulu lipsitu de intieleptiune — in in-
tielelesu modernu, — aceste expresiuni dicu,
au convinsu pe contrariu nostri despre vi-
talitatea némului romanescu. Legile poli-
tice cele necorespondentorie spiritulu de
umanitate desi pe artia se mai modificau, in
fapta se esecutau si mai cu tarã, cãci
erã intentiunea a ne'ngenunchiá ca sè
nu ne mai potemu sculá. Spre ajungerea
acestui scopu contrarii n'au pregetatu
a despica trupulu natiunali acolo, unde
erã densulu mai puternicu, a taiá fusulu
de la móra, fusulu pe langa si prin care
se'nvertiau tóte celelalte masinari.

Ei ni-au desbinatu biseric'a, ni-au
ruinatu locasiulu comunu, uniculu san-
tuariu caruia se'nchiná ori ce faptura,
care graiá romanescu, care era uniculu
centru alu unitatii nóstre. Au desbinat'o ca
sè o slabiesca, si in adeveru au si nime-
rit'o. Urmarile nu trebuie se le cautamu
in trecut, cãci presentulu ni este dové-
da destulu de convingat'oria. Acum fiindu
centrulu desbinatu, pré usioru a fostu si
este inca a despoia partile senguratice de
ori ce drepturi. Astfelu biseric'a orientala
a devenitu din timpu in timpu totu mai
seraca, ba mai pe urma a ajunsu acolo,
ca bietii crestini ort. orientali remasera de
capulu loru fara capu bisericescu, pana ce
in fine din mila ajunsera in privinti'a bise-
ricésca pe man'a unui stepanu strainu.
Asia déra de o parte *politicescu* legatu de
glia, subjugatu, dechiaratu de necapabilu
si opritu prin lege de la ori ce progresu
in cultura, de alta parte *bisericescu* datu
cu aceeasi intentiune de nimicire in
ghiare si mai fora mila: poporulu ro-
manu ajunsese a tenji, ajunsese a fi ame-
titu de slabitiunile trupesci si sufletesci

Dar puterea spiretulu naturalu, nu
póte remané ascunsa pentru veci, o póte

omulu supprime dar nici decum nimic.
Revolutiunile din véculu trecut si pre-
sentu au deschisu pórt'a iadulu pentru
toti cari erau intr'ensulu. Insa ca se iesi
din intunerecu trebuie se te scóta cineva
pana la usia macaru si candu se ivesce
lumin'a dilei se te'nvetie cum se te por-
ti, ca se nu-ti se vateme ochii. Va se
dica nu e destulu, ca s'a ivitu epoc'a li-
bertatii, nu e destulu ca esista dreptatea
in sine, ci trebuie acum se affi caile pe
cari se dobendesci acelea bunuri, se sci se
convingi pe cei ce le tienu ascunse, ca
acelea sunt proprietate a tuturoru ómeni-
loru si in casu de lipsa se li le smulgi
din mana chiaru cu puterea.

Asia déra si in asemenea casuri fa-
vorabile conducatori, barbati cei lumi-
nati ai natiuniloru, ei sunt si remanu
sufletulu eliberarii poporaloru.

Biseric'a romanu ortodocsa orientala
are fericirea a salutá in frunte-si pe unulu
dintre cei mai neobositi conducatori ai né-
mulu romanescu, dicu ai némului roma-
nescu, pentru ca rezultatele esemplarei
lui activitati au trebuit se influentieze a
sup'ra tuturoru Romaniloru, déca nu
intr'alte privintie, de siguru in sa in pri-
vinti'a morala. 1846 este anulu, in care
s'a ivitu pe ceru, pentru poporulu ro-
manu din Austria, acea stea, care se
lumineze, pana candu poporulu romanu-
apesatu, va affa caile se iese din intune-
recu si se va dedá cu lumin'a cea indul-
cít'oria dar n'ndatinata pentru ochiulu
nostru tempitu de puterea intuneciméi,
in care vietuimá si mergeamu pe ne-
simtite spre perire.

Da! pe candu drepturile bisericei
nóstre erau adencu ingropate, pe candu
unii fi mai desteptati ai némului nostru
si prepadiau poterile in desgroparea
acelora, atunci provedinti'a in indurarea
ei nemarginata ni-a tramisu unu nou
isvoru de poteri si intieleptiune spre
continuaru muncii necessari e spre a
desgropá unu poporu mai multu decatulu
pana in gatu ingropatu si spre a-i resti-
tini celu putienu altariulu la care adora
si acestu poporu puterea cea nevisibila,
care prin atãte necasuri si amaratiuni,
l'a scapatu de la perire.

Poterea devina a aretatu totdeodata
si teritoriulu, care va avea se-lu frupti-
fice acestu isvoru. Adeca teritoriulu na-
tionalu bisericescu. Si cine ne infacisi-
éza acestu isvoru puternicu in adencimeea
sa? Este Esc. Sa **parintele Metro-
politu Andreiu Baronu de Siaguna**
Parinte! da! parinte, pentru ca nu
esiste cuventu in limba-ne care se es-
prime dragostea ingrigirea neobosin-
ti'a si asprimea de o data mai nime-
ritu de cãtu acestu cuventu. Si resulta-
tulu acestoru calitatii ne protege acum
de 25 de ani ne'nteruptu. Pe candu
multi dintre fiii bisericei nóstre in de-
cursulu acestoru ani se uriau, elu, pro-
tectorulu nostru, i iubiá pe amendoi,
pe candu unii se luptau cu necazurile
loru, elu se ingrigiá cum sè-i scape de
acelea; pe candu altii cadeau obositi
de muncia ce. avea se-i duca la man-
tiure si desperau, pe atunci densulu
si incordá de nou poterile si rediamá
opulu antecesiloru sei scapandu-lu
de ruina; pe candu multi erau indi-
ferenti catra ajungerea scopulu, elu
erá aspru si neobositu in continuarea
agendeloru incepute. Astfelu, pe candu
dóra natiunea intréga nu mai avea spe-
rantia de scapare elu facea planuri nuce
cari.avea se le esecuteze, dupa ce va fi
realisatu pe cele incepute. si de multe
ori amenintiate.

Prin acasta tarã de sufletu si neo-
bosintia si numai asia au potutu Romanii
ort. orientali sè fia readunati de prin
toti muntii, tóte valle si siesurile
cele întinse, si se fia de nou intruniti la
altariulu stravechiei loru biserici. Nu-
mai prin asetiunea stãruinté s'a potutu
recastigá **metropoli'a rom. orientala**
si episcopiele ei, numai prin asemenea zelu
a potutu natiunea se ajunga a numerá as-
tadi atãtea institute de crescere, a fi activa
prin atãti fi ai natiunei nóstre in tóte
ramurile culturile nationale. Numai prin
desconsiderarea individualitatii proprie,
care caracteriséza pe acestu barbatu, a
fostu cu potintia ca institutele bisericei
romanesci orientale se fia scutite de isbi-
rile timpuriloru absolutistice. O flóre a
neobositei activitati a acestei persóne
mari ornéza tocmai astadi cuprinsulu
acestei foi, este unu institutu nationalu
pentru care bunulu nostru parinte n'a
crutiatu nici spese nici ostenele, pana ce
l'a veduutu, pe trépt'a pe care sta elu
astadi falnicu, aducendu lumei presente
si posteritati a minte, de adeveratulu
ei urditiu si protegatiu. Cine nu cu-
nósce starea institutulu nostru teologicu
de odinóra si de astadi? cine nu cunósce
institutulu pedagogicu? Cine nu scie, ca
Metropolitulu **Siaguna**, fostu odinóra
profesoru, devenindu pe scaunulu episco-
pescu, cu politiculu a fostu politicu, cu pre-
otulu preotu, cu dascalulu dascalu, cu plu-
gariulu plugariu? Dar cine póte insirá tóte
institutele mici si mari, cine póte aminti
tóte bisericile redicaste? cine va face ase-
menare potrivita intre starea preotiei
naintu si dupa 1846, cine va poté insirá
binele materialu agonositu bisericei resp.
natiunei? cine in fine póte urmari tóte
caile, pe cari s'a esprimatu activitatea
acestui barbatu in folosulu natiunei? Si
tóte acesteia numai in 25 de ani!

Acestu barbatu éta-lu caruntu de
mult'a obosintia de 25 de ani in fruntea
bisericei nóstre!

Crestinii bisericei nóstre s'au sem-
titu indemnatu a dá expresiune sentie-
minteloru loru de multiamita in 22 aug.
a. c. st. v. Si cine ar fi potutu resiste
acestui sentimentu? Cui i e necunoscu-
ta natur'a Romanulu de a multiamí
adeveratiloru sei binefacatori? Si cine a
fostu Romanulu de 25 de ani încóci mai
mare **binefacatoriu** decãtu **parin-
tle Metropolitu Andreiu Br. de
Siaguna**!! Cei ce astadi nu se potu in-
suffeti de aceste adeveruri, pe aceia i va
convinge istori'a bisericei nóstre dim-
preuna cu cea a literaturéi romane? Care
istoricu alu acestoru ramuri de sciintia
va poté trece peste opurile lui Siaguna
fora ca se-i dea unulu dintre locurile de
frunte?

Ei bine! Institutele nu-si potu para-
si locurile nici bisericile, ele nu potu ve-
ni sè se inchine infantiatoriulu si nutri-
toriuulu loru, dar cei ce ne nutrima cu
spiritulu acestoru institute, cei ce ne cu-
minécamu la altarele acelu biserici, cu
toti—medilocitu séu nemedilocitu—se ne-
nfatisiamu bunulu nostru parinte, sè-i
aducemu intimele nóstre omagie pentru
ca si-a jertfitu poterile pentru de a scó-
te sant'a nóstra bisericu din abisulu intu-
nereculu, ca a scapat'o din man'a strainu-
lu, ca a redidit'o si organizat'o dupa
santele canóne in intielelesulu adeve-
ratu alu invetiatureloru lui Christosu, si
pentru ca i-a datu o pusebiune pentru
care ne invidiéza crestinatatea européna.
Se multiamimu lui Dumnedieu, ca a da-
ruitu natiunei unu asemenea barbata si
ca ne-a invrednicitu de momentulu in

care se potemu exprima acestui neobositu pastoriu de 25 ani, bucuria ce o simtăm că-lu vedem sanetosu, și ni îndreptăm în fine rugările noastre către Dumnezeu pentru îndelungarea vieții acestui puternicu stelpu alu bisericeii și națiunei.

Cei ce remanemu a casa, se împodobim bisericele și adunându-ne în 22 augustu, cei mai luminați se propovedim poporului faptele marelui barbatu îndreptându către ceriu rugățiuni pentru deplină sanetate a Metropolitului Andreiu Bar. de Siaguna, carele este și va remanê mare și nemuritoriu în istoria poporului romanu și în specie a bis. ort. orientale romane.

J. Leșgeru.

Institutele romanesci de invetiamentu din Brasiovu.

În necesitatea ce o simtăm cu totii de a ni cultivă poporul, și în lips'a cea mare de institute, ce o avem spre acestu scopu, este nu numai de mare folosu a așeză publicului unde avem institute și ce rezultate ni dau acelea, ci contrariulu ar fi chiar pecatu, ar dovedi o neglijență și neinteresare, ar dovedi că inca nu suntem capabili de cultura. *)

Brasiovu, resp. locitorii romanii de acolo simtindu necesitatea de a se cultivă poporul cu descousiderarea intereselor private, au înființiatu inca în anulu 1852 unu gimnasiu care în anulu 1865/6 a devenitu completu, avendu dreptu de publicitate, adeca dreptulu de a da școlarilor atestate cu valoare publica că ori care altu gimnasiu din monarhia austro-ungara.

Acestu gimnasiu s'a sustienutu și se sustiene și astadi pe o trēptă cu gimnasiile germane. Profesorii și-au facutu studiale profesionale la universitatele din Viena și din Germania, fie-care în câte o specialitate anumita.

Progresulu ce-lu face acestu institutu, ni-lu dovedescu și programele anuale ale acestui institutu. În fie-care anu pe langa datele statistice apare în programa și câte o disertație științifică, mai totdeun'a disertații cari aparțin sferii școlare. Program'a anului acestuia, care o primiramu din partea direcțiunii, cuprinde unu obiectu de mare importanță pentru totii, cari se interesă de progresulu limbii romane, cu deosebire inca de mare interesu pentru invetiatorii. E tractata adeca tem'a „Invetiamentu limbii materne în școlile elementare și factorulu principalu în acestu ramu de invetiamentu.“ Tem'a e dezvoltata de profesorulu J. Popea—carele se ocupa de multu ani de predarea limbii romane în gimnasiulu inferioru — într'unu modu carele dovedescu deprinderea practica a autorului și interesulu ce-lu are pentru acestu studiu, do-

*) Știu că acestu obiectu s'ar potrive mai bine într'o foia specială școlară, dar lipsindu o asemene foia, trebuie să ne ocupăm de totu ce este de interesu vitalu. Red.

ându a conduce pe școlariu în cunoșterea limbii sale treptatu, adeca totdeun'a cu considerarea puterilor de pricepere ale aceluia. Desi tem'a este tractata numai în câtu privește școlile elementare*), totuși din partea programei, care se ocupa cu datele statistice școlare, mai cu sēna din publicarea temelor elaborate în gimnasiulu superioru, se vede, că corpulu profesoralu de acolo tractăza studiulu limbii romane tocmai așa de sistematicu ca ori care studiu. Graduarea în alegerea temelor de o parte, feliurile stilului de alta parte, ni arēta, că propunatoriulu — prof. Josiflu — dominăza pe deplinu obiectulu propunerii sale.

Nu mai putiemu interesu are pentru noi istoria romana. Acest'a din programa nu se vede a fi tractata sistematicu. Istoria noastră, credemu, că are destula însemnatate nu numai pentru noi, dar și pentru Europa întreaga, ca celu putiemu într'unu institutu românesc să fia tractata dupa cum merita.

Însemnāmă mai incolo, că în acestu institutu se propune și limb'a franceza, desenul și gimnastic'a. Pentru fie-care sunt catedre anumite și profesori speciali.

Cu mare parere de reu trebuie să observăm și în program'a anului acestuia, că cantarea nu se vede a fi propusa în gimnasiu. De această împregiurare ne mirăm cu atât mai tare, în câtu șcimă pozitivu că DD. profesori Dima și Dr. Popp, au facutu studia speciale în această artă; dovedă și disertațiunea dlui Popp în Fagarasiu. Sē nu fia oro aplecata Efort'a școlilor — care totdeun'a a spriginitu cu cea mai mare caldura progresarea acestui institutu — a jertfi și pentru această artă ôresi-care suma.

Totu în această programa se publica și datele statistice despre școlile comerciale și reale, cari s'au înființiatu acum doi ani, deschidându-se în fie-care anu câte o clasă. În anulu acest'a se vor completă și cele d'antairu și cele din urma cu câte o clasă, adeca cu clas'a a trei-a. Astfelu vor esiste de acum incolo în Brasiovu pe langa gimnasiu o școlă reala inferioară de trei clase, și o școlă comerciala completa, asemenea de trei clase. Tote aceste institute în privința științifică stau sub direcțiunea Directorului Dr. Joann Mesiotă, carele desvôlta multu tactu și intieleptiu în chiamarosi.

Afura de aceste trei institute mai nalte mai existe o școlă normală cu 4 clase, pentru prunci; și o școlă pentru fetițe, asemenea cu 4 clase.

Tote aceste institute stau sub administrațiunea Efortiei școlare din Brasiovu, resp sub sceutulu bisericeii

Numerulu școlariloru la tote aceste institute este dupa programa 625.

Gimnasiulu posiede o bibliotecă maricică

*) Ar fi de doritu, ca în felulu acest'a să se tracteze tem'a pentru tote treptele, adeca mai departe pentru gimnasiulu inferioru, reale, comerciale și gimnasiulu superioru, ca astfelu împartindu-se materialulu, să se croieșca în fine o sistema pentru propunerea limbii romane. — R. o. d.

cabinetu zoologien, fisien-chemien, matemati-co-geometrien și unulu numismaticu.

Atragemă atențiunea întregului publicu romanu din tote partile a supr'a acestoru institute, facendu-i cunoscutu, că programe se capeta gratis de la direcțiunea gimnasiului.

Prospectulu actiunilor Institutulu de creditu „Albina.“

(Fine.)

Precum nu este numai capitalulu de actiuni, cu care va lucra institutu de creditu „Albina“, asemenea nici garantiile sale nu stau numai în acele capitale.

Abstragendu de la fondulu de reserva (§. 71-73), care cu timpu pôte se înzestrece institutu cu unu capitalu câtu diumetate fondulu de actiuni, asigurându-lu astu-modu contra daunelor și marindu totu-odatu în aceasi mesura garantiile institutu, — acest'a mai face sēna și de alte mari capitale. Atare frumosu capitalu se va compune negresitu îndata la începutu din cuotele participantiilor (§ 88 h.c.), respective din fondulu de garanție alu reuniunilor de creditu (§. 91). Prin acestu capitalu inca nu numai se multiesce capitalulu cerculantu alu institutu și prin urmare venitululu seu; ci priu același se formăza totu odată și o garanție nouă și specială pentru împrumutele date în cuprinsulu reuniunelor de creditu. Mai judecandu cuprinsulu §. 94 din statute, asta garanție va fi de cinci ori așa de mare, ca capitalulu însusi, pentru că „membrii unei reuniuni de creditu garanțēza reciprocē si solidaru pentru tote împrumutele date de institutu reuniunii și membriloru ei până la sum'a încincita a cuoteloru lor, adeca cu de cinci ori câtu face valorea nominală a cuoteloru“, din care se compune fondulu de garanție.

Că prin cass'a de pastrare a institutu de capitale se mai potu adună, lasu, ca pe lucrulu celu mai usioru de cuprinsu în judecata fie-carui cetitoriu.

Prin emiteria înscriselor de ipoteca institutu și-procura érași alte capitale. După tenorea §-lui 148 aline'a a 2-a acea emisiune, îndata la activarea institutu se pôte urcă până la valorea de 900.000 fl. ér după respunderea întregului capitalu de actiuni, se pôte redica și până la trei milioane fiorini.

Capitalulu înscriselor de ipoteca inca, precum se scia, va fi acoperitu în deosebi, prin siguranția ipotecaria.

Éta deci pentru fie-care procurare de capitalu creare de noue garanție. Éta cum institutu „Albina“ cu unu capitalu micu de actiuni pôte se invertesca totuși mari garanție. Éta câtu de ascuratu este capitalulu de actiuni și câtu de bine este elu ingraditu cu multime de garanție pentru tote eventualitatile.

Căci, ca să vina vro-odata în atingere capitalulu de actiuni alu Institutulu „Albina“ trebuie:

a) să nu fia de ajunsu siguranția ipotecaria a vre unui particularu, nici tota alta avere a lui, pentru acoperirea sumulției ce va fi detorindu;

b) să se absorbă întregu fondulu de garanție;

c) să se mai scôta de pe la membrii respectivei reuniuni o suma inca de patru ori atâtu, câtu face sum'a cuoteloru lor la fondulu de garanție, și totu se n'ajunga nici acest'a;

d) să se absorbă întregu fondulu de reserva;

e) ca consiliulu institutu de costatoriu din 12 barbati alesi să fia atâtu de orbitu, ca să lase a se petrece tote cele amintite sub a, b, c, și d și numai după aceea se se trezēsca;

f) ca comitetulu de reviziune puștu de adunarea generală în sensulu §§. 62--65 din statute inca să nu scia, a-si face detoria.

g) ca comisariulu regescu denumitu din partea regimului a nume pentru necurmat'a controlare a institutu în puterea §. 85 și-si uite cu totulu de chiamarea sa.

Nu concedu deci, că s'ar pôte afla cineva la noi carele se cređa seriosu, că într'adeveru tote aceste s'ar poté întimplă vre-odata.

De câte ori pan' acum era vorb'a pe la noi d'a creă vre unu institutu de creditu, între alte obiectiuni, ce faceau pessimistii nostri, eră și lips'a de protocoale funduari. Credem că astadi, candu regimulu s'ocupa barbatoscu cu introducerea loru și în Transilvania, (fiindu că în Ungaria și Banatu sunt de multu introduse), atare obiectiune nu mai are locu. Dar, vedeti dvôstre, altii nu s'au spariatu nici pan' acum de această greutate. Cassele de economii de prin cetatile Transilvaniei și alte institute banesci au prosperatu și si-au facutu averile loru frumôse cu multu mai nainte d'a începere regimulu la lucrările sale de adi cu protocoale funduari.

S'avemă mai multu spiritulu de întreprindere, și pedecile nostre se vor împușcă de siguru în tote direcțiunile.

Pentru deplin'a deslegare a tomei ce ni-am luat, e de lipsa a nu perde din vedere și viitoriulu pretului mosieloru. Prin căile ferate cladite și cladinde în țier'a noastră, produsele pământului vinu din-șe-in-șe mai cautate; prin această regulare a referintieloru agrarie după cerințele timpului e neamenabilă. Tote aceste inca contribuiescu cu securitate la urcarea în pretu a realitatilor. Asta creșcere de pretiu e simțita dejă și acum. Nicaire în Transilvania și Banatu pământulu nu mai e asiă eftinu, cum eră d. e. numai înainte cu 3 ani.

Asiă dara pretulu mosieloru este în creșcere siguru și agricultur'a are a cum si în Transilvania unu viitoru frumosu foarte apropiatu. Romanii nostri se nu pēda acestea din vedere, și nu numai se grigēsca ca ochii din capu mosior'a ce posedu, ci se se silēsca din tote puterile a-si înmulți proprietatea de pământu. Multu dicu 5 ani de dile, și pretulu mosieloru se va îndoi. Sunt timpuri și ocașii cari nu se mai întoreu; se le folosim, până sunt.

Asiă dara ipotecale în cari institutu de creditu „Albina“ si va închide banii sei din a și d'antairu (cei mai însemnati pentru viața

FOISIÓRA.

Teatru Romanu natiunalu în Aradu.

Representatiunea a IV. V. și a VI.

Amesuratu promisiunii mele, vinu a-mi continuă recenziunea a supr'a reprezentatiuniloru teatrale a societati dlu Mihai Pascali.

A patra Representatiune, carea pentru prim'a ôra se escută merenri în 16 augustu n. cu pies'a „Gargaunii“, comedia în 3 acte, tradusa din originalulu franceșu de dlu directoru Pascali. —

Materi'a acestei piese e luata din timpulu presinte; se tractēza despre caracteristic'a celoru slabi de angeru, cari rapiti de veri ce iluziune, sēu cari preocupati de pasiuni și facendu-se servili acestor'a, prefera mai bine a suferi neșasuri și neajunsuri grele, mai voiescu a fi espusi batjocuriloru, — decâtu a se margini și îndestulu cu fericirea familiară.

Șbiciuirea moralulu a omeniloru gargaunii *) este cu mare efectu și multa elocință cu-

*) Gargauni sunt accia, cari priu desnerdari și desfernari devinu molipsiti de slabitiune, se lasa trasi-impusi, cu unu cuventu caror'a mintea li e cam scilintita de farmeculu amoriului femeiloru! — Report.

prinsa în această piesă; barbati demoralizati și nemulțamiti cu fericirea familiară — devinu molipsiti de morbulu gargaunicu, care îi face din omeni seriosi — adeverate maimuce, căci din rolurilu Gargauniloru multi au potutu deduce și invetiă multe! —

Escutarea piesei a seceratu îndatinatele aplause din partea publicului. Dlu Pascali în rolulu seu de Sampiniacu, ni arēta în celu mai pregnantu modu morbulu Gargauniloru; dn'a Pascali joșă rolulu de dn'a Camil; ea cu farmecu femeiescu, pōrta de nasu dupa placu pro dlu Sampiniacu, caruia i lēga ochii facendu-lu se orbecheze prin camera (ohilia) în iluziuni vane de amoru! —

Mimic'a și distingerea ambiloru în această piesă a fostu minunata; a-i caracterisă după meritu la acestu locu este o absoluta imposibilitate; atāt'a este doveditu că facultatile celei mui escilinte lucra cu densi și prin densi.

Comportarea dnei Pascali — pre bina în rolulu ei, érași a escitatu placere generală; ea scie de minune se fia acusi și melancolica, acusi joniulu plina de amoru, prin cari calitati si prin dulcea ei afabilitate publiculu a fostu entusiasmata până la estremitate.

În rolulu ei de nobila Italiana a arētatu câte intrigi scie tișe o femeia; a ar etatu pote rea farmecatoriă a supr'a barbatiiloru, în câtu tocmai ea, ca servitōre fu în stare a legă ochii

ștepanului casei (a dlui Sampiniacu), a-lu face să suferi fōme, frigu, pirotă și câte tote fatalitati, și în fine după tote aceste a-lu convinge, că tote se întimpla în casa și cu vointia lui propria! —

Comiculu nostru Balanescu n'a lipsitu nici d'asta data a ni casionă câtu de multu risu; elu numai câtu se ivi pe bina în rolulu seu de Fridolinu servitoriu, publiculu se începă a ride în hohote; fă aplaudatu ca la tote alte ocașii; în escutarea rolului seu sēmēna unei flacare de paie.

Inițiatu de dlu și amiculu seu Sampiniacu, se puse si elu a se lasă molipsitu de morbulu gargaunicu, începă si elu a-si face iluziuni de amoru, — iubindu în secretu pre soci'a amicului seu, ce eră represintata prin dșior'a Popescu, ce joșă rolulu de dn'a Constantia cu deplina satisfacere.

La o declaratiune categorică și drastică a dlui Sampiniacu, — bietulu Fridolinu de frica bucurosă — fă în stare, a-si infrenă patim'a și a șchiamă: „E bine, deca nu-ti place si nu vrei ca s'o iubescu, nu o voi iubi și pace!“

Prin această chiar densulu a delaturatu confusiunea gargaunica în care eră dlu Sampiniacu și Rivroulu, dintre cari ultimulu caseigă man'a Camilei și Fridolinu, spre multiamirea sa, remasa numai cu chiarificarea confusiunii! —

Angagiatu în această piesă au mai fostu dnii Julianu și Fraivaltu, cari și jocara bine rolurile sale și au satisfacutu acceptariloru publicului spectatoriu. —

A cinci'a Representatiune: „Fic'a populului“, comedia-drama în 2 acte, tradusa de dlu Pascali, în care erau angagate persoanele. dlu J. Gestianu, ca Marchisulu de la Rosghiumu; dn'a M. Gestianu, Marchis'a fenei'a sa; dlu Cristescu, Vicontele Roșe fiulu loru; dlu C. Balanescu, Verju; dn'a Mat. Pascali, Jachelina; dlu M. Pascali, Intendantulu Jonastasu; dșior'a I. Popescu, Mariola; dlu Julianu notariu; și dlu Fraivaltu, unu servu.

Essenția acestei piese estă caracterisarea ambițiunii ce existe și în colib'a țieranului șeracu; și a arētatu în modu pregnantu că — ambițiosii și ingamfati de aristocrati nobili nu punu nici unu pondu pe palpatulu inimiei; nu multu cugeta la fericirea fiiloru lor, — și că totu moduru vieții lor nu este alt'a decâtu ambițiunea și maliti'a!

Marchisulu de la Rosghiumu cu dn'a sa Marchis'a reprezentata pre oei doi ingamfati nobili franceși, cari pentru ambițiune și egoismu nesătiosu voiau se-si sacrifice pre uniculu fiu a loru Vicontele Roșe, pre care-lu joșă dlu Cristescu cu multa și plausibila vivacitate, arētându-se ca omu resolutu ce voiescu a-si sustienē și folosi libertatea personală cu ori ce pretiu!

și viitorul său). cu observarea, se înțelege, §. 126 din statute, nu numai nu vor pute să scadă în preț nici când sub diuțetea valoarei adevărate, ci prețului lor va crește înca de buna seama, crescând prin această în aceeși măsura și garanțiile pentru banii institutului și devenindu această cu atât mai asigurată contra daunelor.

Înca unu faptu mai elocentu decâtu tôte câte s'au spusu pana aci. Cu câteva septemani înainte d'a se deschide subscripțiunea la acțiunile institutului „Albina“ două case dintre cele d'antriu în Viena s'au imbiatu a subserie partea cea mai mare a acestor acțiuni.

Fundatori institutului însa știindu că au sunt acțiunile, a aceluia e și institutul, n'au primitu ofertulu, și s'au pusu a-și efectui dorința ca numitele acțiuni se se distribu între poporul nostru, pentru care a nume se credea institutul.

Se pôte dre supune, că asta nobila tendința a fundatorilor se romana neînțeleasă? CREDU, că națiunea intrăga ar protestă contra unei atari suposițiuni.

S'ar mai pôte scrie înca côle întregi a sup'r'a acestei teme; d'ara terminu, ținendu d'ajunsu aceste momente principali s'pro a convinge pe fie cine, că institutul de creditu „Albina“ se nasce la timpul celu mai bunu și sub impregiurări de totu favoritorie pentru viitorul său.

Conchida acum fie cine la prospectulu acțiunilor lui.

Din parte-mi am ținutu în interesulu publiculu nostru a face aceste reflesiuni tocmai la timpul.

J. R.

Ce este de facutu ca se scape poporul de insielatiunile și jafurile diregatorilor reg. mag. de finanția?

O marturisescu că multu mi-am frământatu capulu și am cugetatu a sup'r'a acestei teme triste și ruinătorie de țiera și de poporu, dar n'am potutu scôte la cale unu medilocu salvatoriu. — Despre insielatiunile și jafurile ce le facu, diregatorii reg. mag. de finanția, s'a scriu și s'a adusu înainte o multime de casuri speciali mai prin tôte foile patriei, — s'au fatutu interelatiuni în dieta, s'au datu plausori preste plausori încependu de la cea mai mica diregatorie reg. mag. de finanția pana la dlu ministru, dar tôte acestea n'au neci celu mai micu rezultat, — insielatiunile și jafurile din partea diregatorilor reg. mag. de finanția pe di ce merge nu numai că nu se curma, ci se sporescu și multiescu spre ruinarea țierei și a poporului. — Lécu în contra acestoru rele, precumu disei mai susu, nu pôte nime afia, de nu cumva bunulu Dumnedieu prin v're o minune ne va mantui de această hidra — nu cu siepte, ci cu mii și mii de capete, — nu va remană deci alt'a, decâtu său se parasimu moșiele și se emigrăm, său . . . se ne invetiăm a mancă radecini, și a ne imbracă în locu de vesminte cu — frundie de arbori!

Pentru a dovedi aceste asertiuni, asi pôte enară mai multe casuri speciale nu de multu întemplantu în comitatulu nostru, dar pentru a fi scurtu la evenimentu me restringu numai la două-trei și a nume Unu bietu țieranu din tractulu Halmagiului nu de multu fă esecutatu prin esecutorele de dare reg. mag. din Halmagiu pentru o pretinsa restanție de contribuțiune, care bietulu țieranu a fostu platit'o de multu la perceptorele reg. mag. din Halmagiu, primindu cuita formale de la această. După esecutiune, țieranulu se presenta naintea judelei primariu din Halmagiu, se plange în contra foradelegilor, și arăta cuit'a; — judele primariu ilu indruma a se presentă la perceptorele reg. mag. din Halmagiu și a-i arăta cuit'a pentru ca se se sisteze esecutiunea. — Țieranulu se și presentă perceptorelei reg. mag. arătandu-i cuit'a despre platirea pretinsei restanție de contribuțiune. Acest'a după ce a ceditu cuit'a și s'a convinsu că bietulu omu în adeveru a platit restanția și că n'a pordutu înca cuit'a, o sfartica și-lu scôte afora din cancelaria!!

Antoniu Pietsch, locuitoriu în Bradu și perceptorele casei aloziale a comitatului, fă provocatu de esecutori de dare reg. mag. mai de multe ori verbalmente și nu înscrisu, ca se plătesca 66 fl. cu care suma ar fi în restanția ca contribuțiunea de după una fodina (baia), acest'a însa totudeun'a li respunde că densulu nu e detoriu, și dacă este datoriu, pretinde să-i dee în scrisu că de unde și are originea acea datoria, și de vor dovedi că este datoriu, de locu va plăti; însa jupanii esecutori reg. mag. nu voiescu a procedu după lege, ci după natur'a loru despotica! Acestu casu specialu s'a adusu înainte înca în anul 1869 ori 1870 în dieta, de unu deputatu romanu, intru o interelatiune, ministrulu însa a respunsu pe scurtu că nu e adeveru, ér majoritatea dieței a strigatu „eljen“, și cu atât'a caus'a a remasu mórta pana în lun'a trecuta, cându apoi unu esecutoru de dare reg. mag. cu numele Apjok János a provocatu în scrisu pe Antoniu Pietsch se plătesca atins'a restanția de contribuțiune, acuma însa n'a pretinsu ca mai înainte 66 fl. ci 82 fl 59 cr. — Antoniu Pietsch ilu rōga de nou să-i spuna, de cându și de unde a remasu densulu detoriu cu acea restanția, căci elu nu se scie detoriu, și nici nu este datoriu; la această numitul esecutore reg. mag. i respunde că nici densulu nu scie, și nu scie neci însuși perceptorele reg. mag. carele a ordinatu esecutiunea, fiindu că elu l'a întrebatu pe această și i-a respunsu că diu nici densulu nu scie, dar pentru aceea se-lu esecudie pe Antoniu Pietsch, fiindu că omu avutu și pôte plăti! (sera caintieptiune și dreptate ungureșca Red.) Trecu apoi 8 zile după imanuarea susu atinsei hartii și esecutorele reg. mag. în absența lui Antoniu Pietsch i secestrăza această doi cai, ordinandu vinderea acelor'a prin licitatiune. — Avendu acuma Antoniu Pietsch scrisorēa la mana și potendu documentă că i s'a facutu nelegalitate și insielatiune, face recursu în

contra abuzului mentionatu, și lu înaintēza la perceptorele reg. mag. din Halmagiu pentru a-lu înaintă la forulu competentu; perceptorele reg. mag. însa în locu se naintēze recursulu la forulu competentu, tramise la Bradu pe esecutorele seu reg. mag. Apjok János și naintea judelei cercuale apuca a se tocni cu Antoniu Pietsch ca o pilaritia, ca se plătesca dar în locu de 82 fl. 59 cr. numai 27 fl. 84½ cr. căci dlu perceptore mag. reg. se indetulescu și cu atât'a. Antoniu Pietsch însa știindu că nu e detoriu, nu v're să plătesca nici atât'a, și asi dlu esecutore se totu tocni pan' a ajunsu la 7 fl. 20 cr. rogandu pe pretinsulu detorasu se plătesca de baram această suma de 7 fl. 20 cr. promitiendu-i că e impacatu cu densulu. Antoniu Pietsch. desi n'a fostu și nu este detoriu, știindu din casulu altor'a că în contra jafurilor și insielatiuniloru diregatorilor reg. mag. de finanția nu afia nime remediu ori unde se va plange, a plecatu capulu naintea hotelorulu numai și numai ca se scape de aceste lipitori sugătoris de sange, a platitulu sum'a de 7 fl. 20 cr. —

Precum disei mai susu, această trista și scandalōsa fapta întemplantu-se naintea judelei de cercu, precum audu, judele cercualu respectivu a relationatu vice-comitelui, și această ministerului reg. mag. de finanția, — dar eu din trist'a mi esperința n'am neci o speranța că pacatosii individi se fia luati la respunders, cu atâtu mai putienu pedepsiti pentru faptele loru criminali, n'am speranța pentru că si eu am arėtat'u d'a dreptulu Dlu ministru reg. mag. de finanția fōrte de multu asemene casu, am presentatu apoi în asta privința 3 suplice, priu cari am intetitulu caus'a și am cerutu să mi se faca dreptate, dar pe pacatosii insielatori nici capulu nu-i dōre și mie nici pana astadi nu mi s'a facutu dreptate! —

Totu acesti diregatori de la perceptoratulu reg. mag. din Halmagiu au încassatu în iuliu a. c. prin esecutiune de la Georgiu Doza, locuitoriu în Halmagiu, o restanția de contribuțiune de 4 fl. și în spese de esecutiune 10 fl. 27 cr. — cu privire că esecutiunea s'a facutu în locu, în Halmagiu, și că esecutulu este omu inteligentu, și pôte totu omulu închipui că la țierani de pe sate ce spese se facu și cum se beleșcu bietii ōmeni de catra acesti diregatori reg. mag. fora sentiu ōmescu, fora rusine și fora sufletu, cu atâtu mai multu, căci bine sciu că în contra insielatiuniloru și foradelegiloru ce le comitu ei, nu se afia lécu, ori la ce lege te vei provocă și ori unde te vei plange!

Meditandu și vorbindu despre această trista stare a țierei și a poporului cu mai multi amici, unii diceau că caus'a ar fi guvernulu actualu, care la denumiri de functionari nu cautu neci capacitate, nici caracteru firmu, numai ōmeni, și respective mameluci, cari se lu gloriifice și se se țereie naintea lui, — alții diceau că caus'a ar fi constituțiunea de astadi care se fatiasescu a assiste, dar carea în adeveru este unu absolutismu mag'aru, și alții ér afirmau că aceste două rele la olalta au adusu și aducu țiera și poporul la sēpa de lemn. —

Eu din parte mi am diu și diu și acum, ca n'avem ce face alt'a, decâtu să rogăm pe bunulu Dumnedieu, că dēca guvernulu este caus'a acestei triste stari, să ne mantuiēca de elu câtu mai curendu; — de e caus'a absolutismulu magiaru care domnesce astadi sub masc'a de constituțiune, să ne mantue de amendoue isvōre ale nefericirii poporului, — și se bagāmu bine seama pe cine vomu alege în anul viitoru de ablegati dietali. — Pentru ca însa se potemu obtienē rezultatu favoribilu, e neapertu de lipsa se ni unim tôte poterile romanesci contra absolutismulu magiaru, care domnesce astadi sub masc'a de constituțiune, și care ni amenința essiatința nationala. —

Baia de Crisiu, (cottulu Zarandului) în augustu 1871. — Ilie.

Fagarasiu, în 22 aug. n. 1871.

(Adunarea generala a Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, ținuta în Fagarasiu în 7 și 8 aug. — Fine.)

Urma desbateru speciala a sup'r'a proprietatulu bugetariu. Dlu J. Codru Dragusianu, referentele comisiunei, propune postulu I. 400 fl. v. a. ca salariu pentru secretariulu I. care redege fōi'a „Transilvania“.

Dlu J. Popa, advocatu în Mediasiu, ér cuventulu și afirmandu că infintierea amintitei fōi a avutu scopulu d'a înavuti Asociatiunea și materialmintesi spirituale. Esperința însa dovedesce că această fōia n'a satisfacutu nici într'o privința, căci în totu anulu ni face fondulu Asociatiunei deficitu, pe terenulu spiritulu asisderia n'a produsu nimica, încātu nimeni nu o mai cetesce; recomanda deci sistarea fōiei și prin urmare și stergerea postulu de 400 fl. — Din această propunere se nasce o desbateru lunga și infocata. V. Romanu, J. Romanu și Rusu dovedescu parerea nebasata, fiindu că scopulu Asociatiunei transilvane nu este castigu materialu ci numai spiritualu, ér în această privința fōi'a „Transilvania“, încātu pentru ramulu istoricu, a multiamitu pre totu.

Jos. Pasicariu votēza pentru propunerea lui Popa. Dr. Borcea propune ca postulu I. și II. adeca remuneratiunea de 400 fl. pentru secretariulu I. și remuneratiunea de 400 fl. pe seama secretariulu II. se se contraga într'unulu, statorindu-se numai pentru unu secretariu salariulu anualu cu 600 fl. Acestu secretariu însa se fia insarcinatu și cu redereea fōiei. — Dr. Nic. Popu vorbesce în sensulu propunerii lui J. Popa, V. și J. Romanu pentru sustinerea fōiei.

Dlu G. Baritiu arēta greutatile ce a întâmpinat la redereea fōiei; dice că densulu a lucratu mai totudeun'a senguru la ea, nescriendu publiculu nimic. Densulu a primitu redactiunea numai pentru partea istorica, de unde urmēdia că cuprinsulu fōiei n'a potutu fi variatu precum se cere, dar nici se astepte publiculu de la densulu ca se fia atotuscitoriu și se scria totu felulu de materia, er publiculu nu l'a ajutat intru nimic. Responsabilitatea

Ne-a încantatu și în asta piesa comiculu Balanescu, jocandu cu o placere și picanteria nespusu pro „Provinciābulu“, carele voiā se demustre că si în alu seu peptu ambițiunea prinde radecini, însa — însa forte debili!

Jachelina, desi ér consangēna ambiciosiloru Marchisi, totusi acestia o data cu capulu nu voiau să o recunōsca de atare, din care causa dens'a pre câtu de blanda și afabila ér la începutu, pré atâtu mai amarita deveni cându se vediu ignorata și despretiuita din partea familiei Rosghiumu.

Ea iubiā ferbinte pre vicontele Roje, și densulu și mai tare ér invapaiatu de amorulu ei, o adoră ca pre o dina, ceea ce tocmai nu li venie la socotēla Marchisiloru îngamfati, cari priviau de deositoriu că vicontele fiu alu loru se aspireze după inim'a Jachelinei!

Ur'a acesteia contra Marchisiloru nutriā necontentita resbunare, și ca se si-o pōta stemperă, dens'a se facu spelatoritia voindu a demustă superbiloru Marchisi, că — tiulul loru vicontele și în calitate de sermana spelatoritia o adoră, cu atâtu mai vertosu, cu câtu ea a posediutu și produsu documinte legali despre dreptulu de ereditate facia de famili'a Rosghiumu! Aci Marchisiu erau se sara din pele!

Triumfulu acestei manevre a fostu încoronatu în fine cu acea impregiurare, că vicon-

tele Roje și Jachelina și ajunsera dorința nutrita, — fericirea împreunării.

Intendantele Jachelinei — dlu Pascali — a jocatu rolulu de aoperatoriu alu dreptulu taiatoriu în sfer'a vietiei — cu o maiestria rara; asemenea a jocatu cu multa satisfactiune dsior'a L. Popescu rolulu de spelatoritia.

Mai interesantu și placutu a fostu „dantiulu Romanului“, ce — între acte — se esecută cu multa desteritate gimnastica de catra tinerulu actore dlu Julianu în costumulu nationalu — adeveratu țieranescu, carele fă aplaudatu de repetite ori și provocatu a se ivi pe bina.

Vineri în 18 augustu avu locu a sies'a Representatiune; se dederu pentru beneficiulu dlu Gestianu în abonamentu suspensu piesele: „Duoți sfosi“ și „Primariu fora voio.“ — Cea d'antiau nu este nici de unu spirit; însa esecutarea și rolurile per-ōnelorlu angagiate i dede ceva valōre; totulu ce cuprinde în sine această piesa este — o simpla gesticulare mimico-comica a unui petitoriu și a unui parinte quasi socru, unulu mai sficiosu de câtu altulu; comediantulu nostru Balanescu s'a produsu minunatu — casiuandu risu și aplausu generalu. —

Fōrte interesanta și plausibila a fostu a duo'a piesa „Primariu fora voio“; ea depinge cu cele mai viue coloru efectulu și influința

unei femei rafinate a sup'r'a unui barbatu habaucu, carele devinsu prin aroganța și suprematia femeii sale și-a pordutu nimbulu — vertutea de barbatu, lasandu a-lu portă femeii de nasu cum i place.

Femeii a unui cetatienu onestu și sedatu pōrta rolulu de dictatura în casa; poruncesce și comanda, pe servitorii insulta și palmuesca, ér pre barbatu ilu considera ca pe a cincea rōta la trasura, ma une ori mi ti-lu și frēca asemene servitoriloru.

Sermanulu barbatu — slabu de angeru — deveni asiā de dresatu și cuceritu de socia s'a, câtu bietulu de elu nu mai scia de roștulu casei, nici de lume; se uită cu ochii la cele ce se petrecu în giurulu casei sale.

Aroganța și destepotic'a femeii nu se multiamă numai cu dictatura în cerculu angustu alu familiei sale, — ea doriā și voiā cu ori ce pretiu — ca cetatienui se-i alēga barbatulu de primariu, ca apoi fiindu densulu și în această calitate numai „pictus masculu“, ea se prinda în mana fienele dictaturei și suprematiei și în afacerile comunali; dar curundu se desamagi.

Poporul din orasiu scia și cunoscea fōrte bine că aspirantele la primaria este cōd'a barbatiloru, supusulu femeii sale, prin urmare de reulu acesteia nu voiau de felu se alēga pre concetatienuulu loru de primariu —

macar că era omu bunu și placutu în totu orasiulu.

Vediendu această femeii, — ma spusendu-i-o în facia alegatorii, se rusină și indignă într'atât'a, încātu resignă de la suprematia a sup'r'a sociulu ei, — dar firescu numai cu acelu scopu, ca densulu se pōta deveni totusi de primariu cu ori ce pretiu, chiar și în contra vointiei sale.

Ea se preface în totu chipulu, voindu se demustre, că — barbatulu ei are destula energia și vertute d'a guvernă și că faimele despre dictatura și suprematia ei sunt — scorniture numai.

Pies'a această ni-a arėtat, că — ce e în stare o femeia pré libera și aroganta a face din omu; ni-am convinsu, că — ambițiunei femeiesci cade victima morala, vertutea, renumele și cu unu cuventu — barbati'a; dar dēca asemenea femei ar deveni și emāncipate, ce ar deveni atunci barbati?!

Rolulu principale l'a jocatu dn'a Pascali. Ea a representatu cu elasticitate pre femeii ambițiosa; ér comiculu Balanescu pre habauculu și suprematisatulu barbatu; par' că și acelu vedu pe bina în minunat'a sa pozitinne de barbatu cuceritu, servitu și subordinatu femeii sale, și carei brutalitati le primia și suteriā cu tōta flogm'a! Ce minunata invetiatura pentru unii barbati! Aless. P. Petrinu.

cea mai mare cade pe junimea noastră caroa deși crescuta și educată cu stipendie națională, nu se interesă de defeliu de cauzele naționale. Densulu si-a dat mai de multe ori demisiunea, dar n'a fostu nici o data primită, deci acum și repetesce demisiunea rogându Adunarea ca să-i-o primăscă și fôia să se redêga în Sibiu. Cu acêst'a dlu Baritiu părăsesce Adunarea.

Dlu Macelariu propune a se încheia desbaterea, și să se facă votare nominală. În urm'a acestei propunerii, J. Popa în numele minorității recede de la propunerea sa. Mai rămâne deci propunerea lui Borcea. Adunarea nu primăscă demisiunea dlui Baritiu. — Nic. Densusianu cambate propunerea lui Borcea fiindu acêst'a contra statutelor. Nic. Strevoin susține propunerea lui Borcea, macar că J. V. Rusu dechiara că-si dă demisiunea de secretariu II. dacă se va primi propunerea acêst'a, ca adeca să se satorăscă salariulu anualu numai pentru unu secretariu cu 600 fl. care apoi să redêga și fôia Asociațiunei, La încheierea desbaterei a supr'a acêstui obiectu V. și J. Romanu propună ca pozițiunile d'în bugetu de câte 400 fl. v. a. pentru fie-care din cei doi secretari ai Asociațiunei să se primăscă cu acelu adașu, ca în casu cându Dlu Georgiu Baritiu totu-si ar mai insista pe langa demisiunea sa, comitetulu să fie autorisatu a dispune cele de lipsa pentru redegerea fôiei provisorice până la cea mai de aproape adunare.

Propunerea lui Borcea se pune la votare nominală și rezultatulu — este, că acêsa se respinge cu 35 de voturi contra 15. — Propunerea lui J. și V. Romanu se primăscă cu majoritate. După aceea urmă cetirea a două telegrame de la dlu profesore Antinescu din Ploiesci și de la dlu adv. J. P. Harsianu din Abrudu. Acêstu din urmă oferesce în folosulu Academiei romane de drepturi 200 fl. v. a. Amendou telegrame se primăscă cu entusiasm urări de „să traiscă.“

Siedint'a se suspendă apoi la 2 ore d. m. anucianduse continuarea ei pe 5 ore — Redeschidindu-se siedint'a, dlu referinte I. C. Dragusianu cetește mai departe reportulu bugetariu. — Remuneratiunea de 200 f. pentru cassariulu Asociațiunei se primăscă. — Pre sêm'a bibliotecii se destina o sumă de 100 fl. și pentru spesele cancelariei Asociațiunei se prevedu în bugetu cu 200 fl. — Cele 300 fl. ca salariu pentru unu scrietoriu în cancelari'a Asociațiunei dau ansa la o desbatere mai lungă. Dlu Macelariu propune ca din sum'a acêst'a să se facă două stipendia pentru juriști, cari se fia îndetorati a scrie în cancelari'a Asociațiunei. Acêsta propunere, după vorbiri pro și contra, la votare nominală, se primăscă. — Cele două pusețiuni bugetarie câte de 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofie, se primăscă, respingendu-se propunerea dlui V. Romanu ca unu stipendiu din acêste două să se destine pentru unu ascultator de pedagogia în strainatate. Comisiunea bugetaria propune a se creă două stipendia câte de 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofie. Se primăscă. Se propune apoi unu stipendiu de 350 fl. pentru unu ascultatoriu de agri — și silvicultură. Acêst'a, la propunerea dlui Macelariu, se urca la 400 fl. dar se decide ca să fie menitu numai pentru silvicultură. Se prevedu apoi în bugetu 3 stipendia de câte 50 fl. alte 3 de câte 50 fl. pentru trei studintii de școle reale; 4 ajutoria de câte 50 fl. pentru 4 sodali de meseria cu calificatiunea d'a deveni maestri; în fine 10 ajutoria de câte 25 fl. pentru 10 inveniței de meseria.

Stipendiulu de 50 fl. pentru unu elevu la școl'a comercială, propusu de comisiunea bugetaria, se primăscă.

Cu atâtă desbaterea a supr'a bugetulu s'a încheiatu.

S'a decisu apoi ca Adunarea generală în anul viitoriu a se țien în Sebesiu. — Presidintele multiamindu apoi locuitorilor din Fagarasiu pentru afabilitatea cu care au primitu adunarea, ăr advocatulu I. Romanu multiamindu presidintelui pentru conducerea cu tactu a agendelor adunării, siedint'a se încheia la 7 ore.

Sera la 8 ore s'a arangiatu unu balu în otelulu „Cetatea Parisu“ în favorulu fondulu Asociațiunei transilvane. Publiculu ce luă parte la acêstu balu a fostu numerosu și preste totu aleșu. Acêstu balu, precum se dice — a adusu unu venit frumosu pentru fondulu numitu. Si cu atâtă se gatară festivitatile ce a vura locu în 7 și 8 aug. Cincinat.

Varadta, în augustu 1871.

Domnule Redactore! De multu me totu cugetu să Vi scriu despre esistint'a unui coru vocalu, disu alu „plugariloru“ din comun'a noastră, dar totdeun'a cându am apucatu condeiulu, ărasi l'am lasatu din mana, căci inca nu mi se parea timpulu binevenitu, de ore ce corulu nostru până aci nu dedese — asiă dicendu — nici unu somnu de viêtia. Acuma însă, după ce acêsta corporatiune în d'ia de 6/18 augustu a. c. dovedî în modulu celu mai eclatantu că esista și că voiesc să esista, — cugetu că am cuventu. — Să vedemu deci!

Eră în lun'a lui maiu a. c. cându mai multu locuitori din comun'a noastră, ômeni cu trupu și sufletu pentru binele bisericeii și alu școlêi, și pentru luminarea și desteptarea poporulu, concepura ide'a d'a înfiintă aci în locu unu coru vocalu. Nu trecu apoi multu timp, și ide'a frumoșă, la staruint'a dlui invetiatoriu localu Const. Mihailovicu, deveni faptă implinită; — corulu adeca se înfiintă, primi numele de „Corulu plugariloru,“ și de locu se și apucă de lucru, propunendu-si a învetiă totu feliulu de cantări bisericesci și nationale.

După două luni și mai bine de preparatiuni, corulu nostru — la dorint'a mai multoru fruntasi ai comunêi — se resolvă a se produce pentru prim'a ôra în biserică în d'ia de 6/18 augustu a. c. adeca la serbarea „Schimbării la faciă“ și totu de o data și a născerii Maiestatii Săle pre bunulu nostru Imperatu.

Sosindu acêsta dia, corulu se și grabi la biserică și sub decursulu servitiului ddiescu essecută tôte cantările îndatinat cu o dăstăritate, în cătu puse în uimire pre toti cei ce erau presentii. De pre faci'a tuturoră se potea ceti bucuri'a și îndestulirea. La finea servitiului ddiescu conducatoriulu corulu și fû apoi ircaratulu de laude și bineventari din partea betraniloru comunêi. — Catra sera s'a tienutu unu banchetu în onôrea corulu, cu care ocașiune se roștiră de rev. dnu parochu localu Nic. Miocu și de bravulu nostru inv. Const. Mihailovicu mai multe toast, și a nume pentru MSa Imperatulu, pentru Pre santiulu și binemeritatulu metropolitulu Br. de Siaguna și întregu clerulu nostru, pentru barbatulu poporulu V. Babesiu, pentru „Corulu plugariloru“ din locu, pentru junime și pentru întrêga noastră natiune. Tôte toastele au fostu următe de „multi ani etc.“ și inca de multe alte cantări nationale essecutate de coru.

Mai am să amintesc, că corulu nostru numera până acuma aproape la 40 de membri, totu fetiori romani în versta de la 26 de ani în diosu, și afora de vr'o 5 inși — toti sunt plugari.

Diligint'a cu care cercetădia fetiorii prelegerile, și atentiunea cu care asculta propunerile — sunt demne de totu respectulu. —

Si acuma, esprimendu în numele mai multor cordială multiamitii mai antaiu dlui inv. Const. Mihailovicu, care conduce și dirige corulu, apoi celor'a cari au spriguitu înfiintarea acêstui, fetioriloru nostri cari s'au trudit și se trudescu și acuma pentru de a ni procură câte o dia de bucuri'a și placere, — încheiu cu Să traiscă „Corulu plugariloru din Varadta!“ (Să vi ajute Ddieu! Red.)

Eufremiu Juica.

On. Redactiune

A fôiei bisericesci „Anunulu“ este rogata din partea mai multoru dñi prenumeranti ai sei, a-i însciintă că din ce caussa nu li se mai tramite fôia, carea devenise atâtu de partinită și iubita de publiculu ără mai verțosu de clerulu nostru romanu. Redactiunea Albinei.

Îndreptare.

Din nebagarea de sêma a culegatoriulu în nrlu trecutulu alu fôiei noastre s'a omis în corespondint'a din Fagarasiu, sedi'ti'a a II. sirulu alu 8., următôriete cuvinte: „După aceea unu obiectu de importanță a produsu cêrta formula,“ cari aveau să fia intercalate între cuventulu „antipatia“ și între cuventulu „din“.

Anunolu.

Subscrișulu se recomandă tuturoru presiedintiloru sinodali, comitetelor și tutoriloru as. bisericeii de relegea gr. or. ca maestru lumi-

nariu, carele după o locuire de 20 ani pe strada Sierpelui în Aradulu-vechiu, mi-am stramutatulu locuint'a totu în acêasi strada Nr. 11. obligandume a servi și mai departe în totu timpulu și precisu pre sêm'a ss. biserică din dieces'a Aradului, cu lumini de cêra curată, mari și mice precum, facii în tota form'a și altele ce se țien de a mea maiestria, cătu mai fine, frumoșe, bune și cu pretiu efșinu, — remanendu cu tóta stim'a

În Aradu, 25 augustu 1871 ss. n.

Davidu Baruchu

1-3

maiestru.

Telegramu.

Putna, 15/27 aug. 1871.

Serbarea în memori'a lui Ștefanu celu Mare e strălucită. Sunt la 3000 de ôspeti. Romania e fôrte reprezentată. Reportulu detaiatu va urmă. Dubau.

Concursu

Pentru vacant'a parochia din comun'a O. Apati, protopresb. Oradei-mari, comitatulu Biharu, se escrie concursu.

Emolumintele sunt: una sesiune de pamentu de clas'a a II; birulu câte una vica de la 110. case; stôl'a îndatinată și cuartiru liberu.

Concurentii, cari doreșcu a dobândi acêsta parochia, au recursurile lor a le adresă Comitetulu parochialu din O Apati în întielesulu Statutulu organicu, tramitiendu-le deadreptulu la respectivulu protopopu mai multu până în 29 augustu a. c. st. vechiu, căci atunci se va efectu alegerea.

Datu în O. Apati, în 1. augustu 1871.

1-3

Comitetulu parochialu

cu convoiere mea:

Simeonu Bica m. p.

Protopresv. Oradei-mari.

Invitatiune.

Fiindu că statutele Reuniunii invetiatoriloru romani Selagiani prin rescriptulu ministerialu de sub Nr. 16,356 dtto Buda în 1. augustu 1871 s'au aprobatu și intaritu, avemu onôre a invită pre toti d. d. invetiatori romani din Selagiu, precum și pre alti iubitori de caussa a invetiamentulu ca pentru constituirea definitivă a numitei Reuniuni să binevoiescă a participă la prim'a adunare generală ce se va țien în Siumleulu Selagiului la 10 septembrie st. n. 1871.

Siumleu, în 12 augustu 1871.

2-3

Presidiulu interimalu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Cuiședu, (Kövesd), cottulu Bihorului, statatôria din 100 de case, se deschide concursu cu terminu de trei septemani de la prim'a esire în publicitate a acêstui concursu.

Emolumintele împreunate cu acêsta parochia sunt următôriete: de la una casa câte o vica de grâu, din care a trei-a parte i compete invetiatorulu (sêu cantaretulu), pamentu aratoriu de 3 $\frac{1}{2}$ lantiuri; de la casa câte 50 cruceri ca pretiu de fênu, și stolele preotiesci îndatinat, cu acêsa notificare că poporenii sunt doobligati a cultivă tôte pamenturile preotulu.

Aspirantii la acêsta parochia sunt rogati, a-si tramite suplicele lor recerute de a dreptulu la subscrișulu adm. protopr. inca până în țepirarea susu atinsulu terminu, ca din'a alegerii. —

Datu în Cuiședu din siedint'a Comitetulu parochialu, tienuta în 29 iuliu 1871.

Comitetulu parochialu.

În contielegerea cu:

Georgiu Besanu, m. p.

3-3

adm. protop. alu Luncii.

Concursu.

Pentru ocuparea a loru două posturi invetiatoresci la școlêle confesionale gr. orient. un'a școl'a din susu langa biserică, alt'a din diosu în comun'a Covasintu, dieces'a Aradului protopresviteratulu Vilagosiului, ou terminulu până în 8 septemvru stil. v. care va fi și diu'a alegerii. Emolumintele sunt precum la unulu, asiă și la celalaltu 350 fl. v. a. 12 meti de grâu, 6 meti de cucurudiu, 12 orgii de lemne din care este a se încaldă și școl'a; cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a deupă acêste posturi sunt avisati a-si tramite până la terminu recursurile

loru provediute cu extrasu de botedia, cu atestatu de moralitate, ou testimoniu despre absolvarea cursuriloru pedagogice, și de calificatiune cu calculu bunu, — precum și despre absolvarea de 4. classe gimnasiale, sêu 3 reale, — catra Comitetulu parochialu din Covasintu, în fine se recere ca si unulu și altulu recurrentu, sub durarea concursulu, să se înfaciădie în persônă naintea poporulu din Covasintu, ărētandu sêmne da progresu catra biserică și școlă. —

Covasintu, 25 iuliu st. v. 1871.

Massilianu Balintu m. p.

presidintele Comitetulu parochialu din Covasintu.

Cu șcierea și contielegerea mea:

Joanu Moldovanu m. p.

2-3

inspectora cercuatu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa parochulu gr. or. din comun'a militară Borlova, protopresbiteratulu Caransebiului, se escrie concursu cu terminulu până la finea lui augustu a. c.

Emolumentele sunt: $\frac{1}{3}$ parts din totu venitulu parochialu.

Doritorii de a ocupă acêstu postu, să-si dee recoursele bine instruate în întielesulu Stat. org. adresandu-le Comitetulu parochialu.

Borlova în 1. augustu 1871.

Comitetulu parochialu

în contielegere cu dlu

protopresbiteru

2-3

Nic. Andreeviciu.

Concursu.

Din partea comitetulu protopresbiteratulu gr. or. din tractulu Siriei (Vilagos) pentru ocuparea postulu vacantu protopresbiteratu cu acêst'a se deschide concursu.

Emolumintele împreunate cu acêstu postu sunt următôriete:

a) Veniturile parochiei protopresbiterale din Siria, precum: un'a sesiune pamentu oriutaru și birulu și tacsele parochiale.

b) De la preotii gr. or. din tractulu protopresbiteratu, birulu în grâu a 5 mesuri de la fie-carele preotu.

c) Tacsele stolare a 1 fl. pentru fie-care șiedula matrimonială.

Doritorii, cari vor vol a concurge pentru ocuparea postulu protopresbiteratu, sunt detori a documentă:

1. Cu documinte valide, că sunt apți și binemeritati pe șterenulu bisericescu, școlariu și politicu-nationalu.

2. Că au frecventatu regulatu și absolvatu teolog'ia, și în careva academi'a tôte cursurile de drepturi sêu celu puțin 8 clase în careva liceu — cu succesu îndestulatoriu.

3. Pe urma concurentulu, — din motivulu, că tôte afacerile administrative bisericesci din protopresbiteratulu Siriei statatôriu din 42 mii de suflete gr. or. romane, se duc în limb'a romana, — e îndetorât a documentă că e versatu în literatur'a natională romana.

Fiindu că terminulu alegerii s'a pus pe 16 sept. 1871 st. v., recurrentii au a subterno, recursurile instruate cu tôte documintele pottite până la 10 septemvru st. v., adresandu-le de a dreptulu Comitetulu protopresbiteratu gr. or. tractualu în Siria (Vilagos), comitatulu Aradu, în Ungaria.

Datu din siedint'a Comitetulu protopresbiteratu tienuta la 29 iuliu 1871 st. v.

Nicolau Beldea m. p. Teodoru Papu m. p.

adm. protop. ca pres. not. Comitetulu.

comit. protopresb. 3-3

Concursu.

Se publica pentru primirea în fundatiunea Zsigaiana din Oradea mare.

Acei tineri romani gr. or. cari studiă în gimnasiu sêu academi'a și voiescu a fi primiti în numit'a fundatiune, au de a produce următôrietele documinte:

1. Testimoniu școlatiscu despre absolvarea anululu trecutulu, progresu și moralitate.

2. Testimoniu de paupertate intaritu de preotulu și notariulu comunalu.

3. Testimoniu medicalu despre oltuire.

Recursurile astfelu instruite au de a se tramite până în 8 septemvru n. la protopopulu Oradei-mari Simeonu Bica ca presidinte.

2-2

Senatulu fundatiunei.